

CHÂU Á LẠI OẪN MÌNH VỚI SÓNG DỮ COVID-19

ThS. Lê Thị Thùy Chinh
Đại học Lao động - Xã hội

Theo số liệu thống kê của trang worldometers.info, cập nhật đến 1 giờ sáng 2/6 (giờ Việt Nam), tổng số ca mắc Covid-19 trên toàn cầu đã vượt ngưỡng 171,9 triệu ca bệnh, trong đó có trên 3,57 triệu ca tử vong. Sự tái bùng phát các đợt dịch cùng sự xuất hiện các biến chủng mới của virus SARS-CoV-2 đã đưa Châu Á trở thành tâm dịch của thế giới và gây áp lực lớn cho hệ thống y tế của các quốc gia trong khu vực.

Ấn Độ hiện đang là quốc gia chịu tác động nặng nề nhất vì Covid-19 tại châu Á và cũng là ổ dịch lớn thứ 2 thế giới, sau Mỹ. Tính đến sáng ngày 2/6, Ấn Độ ghi nhận 28,3 triệu ca nhiễm Covid-19 và 335 nghìn ca tử vong. Trong 2 tháng qua, với số ca nhiễm Covid-19 liên tục tăng theo cấp số nhân/ngày, Ấn Độ đã phải liên tục ghi nhận những cột mốc u ám và trải qua những ngày “chết chóc” lịch sử. Tính trung bình mỗi ngày, Ấn Độ có thêm 200 nghìn ca nhiễm mới và khoảng 3 nghìn ca tử vong. Nhiều chuyên gia cho rằng con số thống kê dịch bệnh trên thực tế tại Ấn Độ cao hơn nhiều so với ghi nhận chính thức, bởi trên thực tế dịch bệnh đã lan rộng từ các thành phố lớn đến khu vực nông thôn. Nhiều gia đình ở nông thôn Ấn Độ thậm chí không còn ai sống sót.

Theo phân tích, nguyên nhân khiến Ấn Độ phải hứng chịu làn sóng lây lan dịch bệnh lần thứ 2 rất mạnh mẽ là do xuất phát từ tâm lý chủ quan của chính quyền các bang và người dân, cho rằng đã ngăn chặn được dịch bệnh bùng phát vào đầu năm nay. Nhiều hoạt động cộng đồng (như bầu cử địa phương, tụ họp tôn giáo và lễ hội)

được diễn ra, nhưng người dân tham gia các hoạt động này không nghiêm túc tuân thủ nguyên tắc phòng chống dịch bệnh. Bên cạnh đó, Ấn Độ có khoảng hơn 60% dân số sống tại các vùng nông thôn với thu nhập trung bình khá thấp, khoảng 2 USD/ngày. Trong số này có lượng lớn người dân di cư đến các đô thị lớn tìm kiếm việc làm và sống trong những khu ổ chuột vốn có không gian chật chội cùng chất lượng vệ sinh kém, tạo môi trường thuận lợi cho virus lây lan nhanh hơn.

Đợt bùng dịch lần này đã và đang gây một áp lực rất lớn đến hệ thống y tế Ấn Độ. Tất cả bệnh viện đều quá tải bệnh nhân,

trang thiết bị, vật tư y tế và thuốc hỗ trợ cứu chữa thiếu thốn nghiêm trọng ở khắp nơi. Nước này đã phải chung dụng loại xe lam 3 bánh thành xe cứu thương dã chiến để cứu giúp người dân trong lúc hệ thống y tế vụn vỡ trước sức tàn phá của làn sóng dịch bệnh.

Trước tình hình dịch bệnh căng thẳng, nhiều bang nước này phải áp dụng các biện pháp hạn chế đi lại, đóng cửa rạp chiếu phim, nhà hàng, quán rượu, trung tâm mua sắm, thậm chí là cả lệnh phong tỏa nghiêm ngặt trong tháng qua. Đồng thời, xây dựng khẩn cấp các siêu bệnh viện dã chiến và chuyển đổi một số khách sạn thành các trung tâm chăm sóc bệnh nhân

tại một số địa phương. Bên cạnh đó, Chính phủ nước này khẩn trương đa dạng hóa nguồn cung vaccine và khởi động chiến dịch tiêm chủng vaccine ngừa Covid-19 lớn nhất thế giới. Nhờ hàng loạt các biện pháp mạnh mẽ, cuối tháng 5/2021, số người nhiễm bệnh tại Ấn Độ có chiều hướng dịu nhẹ hơn và dịch bệnh cơ bản được khống chế, song số ca mắc mới mỗi ngày vẫn là trên 100 triệu ca.

Tại Thổ Nhĩ Kỳ, do người dân thiếu ý thức tuân thủ các quy định giãn cách xã hội cùng sự xuất hiện của các biến thể virus mới, từ cuối tháng 3/2021 đến nay, nước này đã phải gồng mình chống chọi với làn sóng dịch bệnh lần thứ 3. Để ngăn chặn sự lây lan của dịch bệnh, đầu tháng 4/2021, Thổ Nhĩ Kỳ đã áp dụng lệnh giới nghiêm ban đêm từ 19h tối đến 5h sáng cho các ngày thường, riêng ngày cuối tuần phong tỏa. Tuy nhiên, biện pháp trên dường như không đủ mạnh để Thổ Nhĩ Kỳ kiểm soát dịch. Dịch bệnh tại đây đã đạt đỉnh điểm vào giữa tháng 4/2021 với số ca nhiễm mới trung bình trong ngày lên tới trên 60 nghìn ca. Số ca lây nhiễm mới tăng chóng mặt đã buộc các nhà chức trách nước này thắt chặt biện pháp phòng dịch. Cụ thể là vào cuối tháng 4/2021, chính phủ Thổ Nhĩ Kỳ công bố lệnh "đóng cửa toàn diện" trên toàn quốc cho tới ngày 17/5, gồm phong tỏa, đóng cửa các trường học và hạn chế đi lại liên tỉnh nhằm ngăn chặn tình trạng lây nhiễm dịch Covid-19. Người dân sẽ phải ở trong nhà trừ việc đi mua nhu yếu phẩm và điều trị y tế khẩn cấp. Nhờ vậy, số ca nhiễm mới trong ngày đã giảm mạnh, chỉ còn 6-7 nghìn ca. Thế nhưng, với 5,3 triệu ca nhiễm bệnh và 47,7 nghìn ca tử vong tính tới sáng ngày 02/6

(theo worldometers.info), quốc gia này vẫn đang là tâm dịch lớn thứ 5 thế giới.

Một quốc gia khác trong khu vực châu Á hiện cũng đang phải ghi nhận số ca nhiễm mỗi ngày khá cao là Iran. Quốc gia này đối mặt với làn sóng lây nhiễm Covid lần thứ tư sau khi hàng triệu người dân nước này di chuyển, đi lại trong dịp lễ Nowruz - lễ hội đón năm mới của người dân Iran (bắt đầu từ ngày 20/3). Bắt đầu từ thời điểm ngày 30/3 khi Iran đạt cột mốc mới (vượt ngưỡng 10 nghìn ca nhiễm trong ngày), làn sóng dịch bệnh dần leo dốc và đạt đỉnh vào ngày 16/5 với con số 25,3 nghìn ca nhiễm mới. Trước tình hình căng thẳng đó, Iran đã thực hiện các biện pháp hạn chế nghiêm ngặt tại các khu vực có nguy cơ cao và cho khai trương Trung tâm tiêm chủng Covid-19 lớn nhất cả nước ở thủ đô Teheran. Điều này đã giúp giảm tốc độ lây lan của làn sóng dịch bệnh và chỉ còn hơn 10 nghìn ca nhiễm mới trong ngày 01/6 vừa qua. Hiện Iran đứng thứ 13 thế giới với tổng số ca nhiễm Covid-19 là 2,9 triệu người, trong đó có 10,7 nghìn trường hợp tử vong. Với mong muốn sớm chặn đứng dịch bệnh và không thể trông chờ vào nguồn vaccine mua từ nước ngoài, cuối tháng 5 Iran đã tự sản xuất được một triệu liều vaccine ngừa Covid-19 để tiêm chủng. Nước này sẽ cố gắng sản xuất 3 triệu liều vaccine vào tháng 6, tăng năng lực sản xuất vào tháng 7 và đạt hơn 18 triệu liều vào tháng 9, cũng như sẽ tăng hiệu quả của vaccine này.

Tương tự, tại các nước như Iraq, Nhật Bản, Hàn Quốc cũng vẫn đang ghi nhận thêm hàng trăm, hàng nghìn ca nhiễm mỗi ngày.

Tại khu vực ASEAN, những làn sóng Covid-19 khốc liệt mới

cũng ập đến các quốc gia thành viên. Theo thống kê của trang mạng worldometers.info, tính tới cuối ngày 31/5, toàn khối ASEAN ghi nhận có tổng cộng trên 4 triệu ca mắc Covid-19 và 78,9 nghìn ca tử vong.

Dịch bệnh diễn ra nghiêm trọng nhất trong khu vực ASEAN là Indonesia. Ngày 2/3/2020, Indonesia có ca mắc Covid-19 đầu tiên. Đến nay sau hơn 1 năm đại dịch bùng phát, làn sóng Covid-19 đầu tiên tại quốc gia này vẫn chưa kết thúc. Hiện tổng số người mắc tại quốc gia vạn đảo là 1,83 triệu người và trên 50,7 nghìn ca bệnh tử vong. Mỗi ngày nước này ghi nhận thêm 4-5 nghìn ca mắc mới. Mặc dù vào cuối tháng 3, Chính phủ Indonesia ra quyết định giới hạn hoạt động cộng đồng tầm vi mô tới cuối tháng 5 và cấm người dân rời khỏi các vùng đô thị để trở về quê nhà trong dịp lễ Eid al-Fitr của người Hồi giáo nhằm giảm nguy cơ lây lan dịch Covid-19, thế nhưng số ca mắc Covid-19 vẫn chưa có dấu hiệu suy giảm. Ngày 25/5 Chính phủ Indonesia đã phải kéo dài các biện pháp hạn chế phòng, chống Covid-19 quy mô nhỏ từ ngày 31/5 đến 14/6. Đồng thời đẩy mạnh chương trình tiêm chủng vaccine Covid-19 bằng các chương trình tiêm chủng của chính phủ và tiêm chủng hợp tác với khu vực tư nhân.

Với hàng nghìn ca nhiễm mới mỗi ngày cũng đang khiến dịch bệnh tại Philippines trở nên phức tạp. Từ đầu tháng 4, Philippines ghi nhận trung bình hơn 10,4 nghìn ca mắc mới mỗi ngày, gần gấp đôi con số được ghi nhận trong tháng 3, và vượt xa con số trung bình 213 ca mỗi ngày hồi tháng 4/2020. Tốc độ lây lan của dịch bệnh lần này tại Philippines được nhận định là do sự xuất hiện

Biểu 1: Số ca nhiễm và tử vong vì Covid-19 của các nước khu vực ASEAN (tính đến sáng ngày 02/6/2021)

Quốc gia	Số thứ tự trên thế giới trong bảng xếp hạng ca nhiễm Covid	Số ca nhiễm (ca)	Số ca tử vong (ca)
Indonesia	18	1,826,827	50,723
Philippines	24	1,235,457	21,012
Malaysia	39	579,462	2,867
Thái Lan	82	162,022	1,069
Myanmar	84	143,751	3,217
Singapore	106	62,069	33
Campuchia	120	30,710	220
Việt Nam	160	7,572	48
Lào	188	1,929	3
Brunei	203	244	3

Nguồn số liệu: Trang worldometers.info

của các biến thể mới của virus SARS-CoV-2 và tình trạng vi phạm phổ biến các quy định phong tỏa của người dân nước này. Từng ngày, Chính phủ Philippines vẫn đang phải nỗ lực ngăn chặn đà lây lan của dịch bệnh bằng việc áp dụng biện pháp phong tỏa nghiêm ngặt tại vùng thủ đô Manila và 4 khu vực phụ cận. Dù vậy số ca nhiễm mới trong ngày của nước này vẫn ở mức cao (gần 5,2 nghìn ca), cao hơn cả số ca nhiễm mới trong ngày của "ổ dịch lớn nhất Đông Nam Á" là Indonesia (4,8 nghìn ca). Tính đến sáng 2/6, tổng số ca bệnh ở Philippines đã vượt mốc 1,2 triệu người, trong đó có trên 21 nghìn trường hợp không qua khỏi. Các con số này đã đưa Philippines trở thành ổ dịch lớn thứ 2 của khu vực Đông Nam Á cả về số ca nhiễm và số ca tử vong và khiến cho hệ thống y tế nước này rơi vào tình trạng "căng như dây đàn".

Tình hình dịch bệnh tại Malaysia cũng đang trong xu thế leo thang do số ca mắc mới/ngày tăng nhanh trong những ngày qua. Hiện nước này ghi nhận 579,5 nghìn ca nhiễm và 2,9 nghìn ca tử vong. Điều đáng quan ngại là ngày càng nhiều người trẻ tuổi tại nước này mắc Covid-19 với các triệu chứng nghiêm trọng hơn, thậm chí phải điều trị tích cực (ICU), đặc biệt là xuất hiện nhiều ca bệnh do các biến thể mới của virus SARS-CoV-2 gây ra. Để ngăn chặn sự lây lan của đại dịch, chính phủ Malaysia đã tái áp dụng lệnh kiểm soát đi lại tại nhiều khu vực từ đầu tháng 5, cấm tổ chức các sự kiện, hoạt động xã hội, giáo dục, kinh tế có thể dẫn tới tụ tập đông người và các hoạt động chính thức và xã giao trực tiếp của chính quyền cũng như khối tư nhân. Bên cạnh đó là hàng loạt các biện pháp như yêu cầu nghiêm túc tuân thủ lệnh làm việc tại nhà, giới hạn khung giờ hoạt động của các doanh nghiệp. Các phương tiện giao thông công cộng như LRT và xe buýt chỉ được phép hoạt động với 50% sức chứa và tần suất hoạt động cũng sẽ giảm. Các trung tâm mua sắm, cửa hàng tiện ích, trạm xăng dầu (trừ đường cao tốc) chỉ được hoạt động

từ 8h00 đến 20h so với khung giờ từ 6h đến 22h như trước đây.

Tình hình dịch bệnh tại Thái Lan cũng khá phức tạp trong những ngày cuối tháng 5 với số ca mắc mới trong ngày lên tới 3-4 nghìn ca, tăng vọt hơn 1.000% so với tháng trước. Tính tới ngày 2/6, Thái Lan có 162 nghìn ca nhiễm bệnh, trong đó hầu hết các ca nhiễm là biến thể từ Anh, có tốc độ lây lan nhanh. Điều này buộc nước này phải quyết định siết chặt các biện pháp phòng dịch như gia hạn việc đóng cửa các trường học tại một số tỉnh thuộc diện kiểm soát tối đa và nghiêm ngặt, thay vào đó là triển khai hình thức trực tuyến qua các ứng dụng và trên các kênh truyền hình giáo dục. Thái Lan; đồng thời thiết lập các bệnh viện dã chiến để có thể đáp ứng được "cơn lũ" bệnh nhân. Một động thái mới nhất của chính quyền Thái Lan trong nỗ lực ngăn chặn dịch bệnh là phê chuẩn một gói kích cầu kinh tế trị giá 140 tỷ Baht (tương đương 4,5 tỷ USD) vào ngày 01/6 để giảm nhẹ tác động từ đợt bùng phát dịch Covid-19 tồi tệ nhất ở nước này từ trước đến nay.

Dù có số ca nhiễm và số ca tử vong thấp hơn song dịch bệnh cũng đang hoành hành tại các nước Myanmar, Singapore, Campuchia, Việt Nam với hàng trăm ca nhiễm mới mỗi ngày. Mỗi nước đều đang thực hiện những biện pháp mạnh mẽ để ứng phó với dịch bệnh như: Áp đặt lệnh phong tỏa tại nhiều khu vực, tỉnh thành; đóng cửa các trường học, tạm dừng các hoạt động kinh doanh (quán karaoke, quán bar, rạp chiếu phim, cơ sở massage, trung tâm thể thao, phòng triển lãm nghệ thuật...) và chuẩn bị tốt nhất các cơ sở vật chất và nguồn nhân lực trong hệ thống y tế.

Vũ khí tốt nhất hiện nay để ngăn chặn các làn sóng dịch bệnh là tiêm chủng rộng rãi. Do đó, các quốc gia châu Á đang miệt mài chạy đua với sản xuất và tiêm chủng vaccine và rất cần sự hỗ trợ trong việc chia sẻ kit xét nghiệm, vật tư y tế và vaccine từ các nền kinh tế phát triển đang nắm trong tay lượng lớn vaccine Covid-19./.

có hàm lượng calo cao hơn nhưng giá trị dinh dưỡng thấp hơn.

Trên thực tế, với ước tính thiệt hại về thu nhập trung bình xấp xỉ là 7% trong toàn ASEAN, tỷ lệ hộ gia đình không có khả năng chi trả chế độ ăn uống đầy đủ dinh dưỡng sẽ tăng đáng kể do Covid-19. Trong các quốc gia thành viên ASEAN có thu nhập thấp nói riêng, điều này có thể có những tác động bất lợi lâu dài hơn đến sức khỏe bà mẹ và trẻ em, với các biến chứng nguy hiểm đối với tỷ lệ thấp còi, sức khỏe tâm thần các vấn đề và triển vọng trình độ học vấn. Những lo ngại về chế độ ăn uống đầy đủ như vậy đặc biệt nghiêm trọng đối với Campuchia, CHDCND Lào, Myanmar, Indonesia và Philippines.

Chương 2 cũng đề cập đến nhu cầu và xu hướng sẽ phổ biến về an toàn thực phẩm, mua sắm kỹ thuật số, bán lẻ dựa trên công nghệ và các tiêu chuẩn đảm bảo chất lượng cao hơn trong vấn đề thực phẩm; những ràng buộc về

lao động di cư, kiều hối, an ninh lương thực và kết quả dinh dưỡng; những tác động ngắn hạn đến an ninh lương thực và dinh dưỡng của tất cả các quốc gia thành viên ASEAN. Trong đó, mức độ nghèo đói và mất an ninh lương thực được cho là sẽ tồi tệ ở các quốc gia Philippines, Indonesia, Campuchia, Thái Lan, Việt Nam, Myanmar và CHDCND Lào.

Trong chương 3 - Những ảnh hưởng của nguồn cung ứng và các thách thức về chuỗi giá trị, đề cập đến các nội dung: Nguy cơ đứt gãy trong chuỗi giá trị nông sản thực phẩm ASEAN và một số biện pháp khắc phục để hạn chế các tác động của chúng.

Chương 4 - Hoạt động thương mại, sự phụ thuộc vùng miền, những cơ hội đối với thực phẩm nông sản. Chương này cung cấp những thông tin về sự phụ thuộc lẫn nhau trong khu vực ASEAN và toàn cầu trong hoạt động thương mại thực phẩm nông sản;

Những sự gián đoạn trong việc kiểm tra kỹ thuật thương mại và các thách thức trong khu vực ASEAN; Thương mại và chuỗi giá trị toàn cầu dưới tác động của dịch Covid-19; Khả năng tự cung tự cấp trong một quốc gia và khu vực; Tầm quan trọng của việc duy trì độ mở của hoạt động thương mại.

Chương 5 - Tác động về giới tính của dịch bệnh Covid-19 trong nông nghiệp và thương mại sản phẩm thực phẩm, đề cập đến các vấn đề: Việc làm trong nông nghiệp; Kinh nghiệm của người lao động nhập cư và sức khỏe tinh thần; Phân phối tài sản; Sức mua hộ gia đình và dinh dưỡng; Các biện pháp hỗ trợ tài chính của các quốc gia trong khu vực.

Chương 6 - Đề xuất các hành động và hướng dẫn chính sách, khuyến nghị những biện pháp cần hành động ngay, những hành động trong ngắn hạn và dài hạn để ngăn chặn đại dịch Covid-19./.

Bích Ngọc (TH)

PHÁT TRIỂN CỤM CÔNG NGHIỆP...

(Tiếp theo trang 36)

Không tiếp nhận thêm các dự án đầu tư vào CCN khi chưa hoàn thành xây dựng, đưa vào vận hành thường xuyên các công trình kết cấu hạ tầng kỹ thuật chung của CCN theo quy hoạch chi tiết xây dựng được cơ quan có thẩm quyền phê duyệt.

Ba là, tiếp tục hoàn thiện khung pháp lý về bảo vệ môi trường tại các CCN, tiến tới xây dựng văn bản quy phạm pháp luật riêng và phù hợp với CCN, sát thực tế. Rà soát, ban hành Danh mục ngành nghề có nguy cơ cao về ô nhiễm môi trường để cấm và hạn chế đầu tư vào các CCN; ban hành quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về môi trường đối với CCN làm cơ sở pháp lý để quản lý môi trường và kiểm soát ô nhiễm môi trường CCN.

Bốn là, tăng cường tuyên truyền, phổ biến rộng rãi và triển khai chương trình sản xuất sạch hơn tại các cơ sở sản xuất trong CCN; có chính sách hỗ trợ chuyển đổi công nghệ sản xuất theo hướng

hiện đại, tiết kiệm năng lượng, thân thiện môi trường. Hỗ trợ, khuyến khích, động viên các chủ đầu tư đầu tư hệ thống bảo vệ môi trường tại các CCN thông qua việc ban hành, tổ chức thực hiện các Chương trình hỗ trợ đầu tư hạ tầng CCN từng giai đoạn từ ngân sách trung ương và ngân sách địa phương; tăng cường phân bổ, quản lý, sử dụng ngân sách nhà nước chi cho sự nghiệp bảo vệ môi trường.

Năm là, đẩy mạnh hoạt động kiểm tra, thanh tra trách nhiệm quản lý môi trường CCN và các cơ sở sản xuất trong CCN. Đặc biệt đối với các CCN đang là điểm nóng, bức xúc về môi trường cần có sự giám sát để từng bước yêu cầu hoàn thiện thủ tục môi trường đầu tư hạ tầng CCN và xử lý chất thải tại CCN, hoặc cơ sở trong CCN.

Rõ ràng, việc đẩy mạnh phát triển CCN gắn với bảo vệ môi trường sẽ tạo thêm nền tảng vững chắc cho phát triển công nghiệp - trụ cột của phát triển kinh tế - xã hội đất nước, do đó để đạt được mục tiêu phát triển bền vững, các Bộ, ngành và mỗi địa phương cần tăng cường hơn nữa công tác quản lý môi trường đối với các CCN trong thời gian tới./.